

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/109/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414010397
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1414010397.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov JUDr. Tibora Kubíka a JUDr. Petra Šamka, v trestnej veci obžalovaného F., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 12.05.2015 sp. zn. 3T/156/2014, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. novembra 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného F. G., nar. XX.XX.XXXX sa z a m i e t a .

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 12.05.2015 sp. zn. 3T/156/2014 bol obžalovaný F. G. uznaný za vinného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu svojej dcéry O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., Z. ul. č. X vyplývajúcej mu z ustanovenia § 62 Zákona o rodine a určenej mu v zmysle § 7 ods. 1 Trestného zákona na sumu 200,- € mesačne, ktorú je povinný platiť matke oprávneného dieťaťa Mgr. O. D., nar. XX.XX.XXXX a následne i rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 13P/105/2013 zo dňa 04.02.2014, právoplatným dňa 11.7.2014, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu svojej dcéry O. sumou 200,- € mesačne počínajúc dňom 01.04.2013 vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa, pričom v období od 01.10.2008 do 31.12.2009 bola výška vyživovacej povinnosti určená posúdením predbežnej otázky vo výške 150,- € mesačne, si túto zákonnú povinnosť neplní od 01.10.2008 až doposiaľ, s výnimkou bližšie nezisteného mesiaca, kedy na účet maloletej ktorý založil, vložil sumu 120,- €, bližšie nezisteného mesiaca, kedy na výživu prispel sumou 1.000,- €, mesiaca december 2014, kedy prispel na výživné sumou 4.000,- €, mesiacov december 2014 až apríl 2015 vrátane, kedy v každom mesiaci prispel na výživné sumou po 200,- €, v dôsledku čoho mu vznikol na výživnom dlh vo výške 9.130,- €, pričom v tomto období na úrade práce nebol evidovaný, dávky v hmotnej núdzi nepoberal, v roku 2008 až apríli 2011 poberal vdovecký a sirotsky dôchodok, dávky v hmotnej núdzi nepoberal, bol živnostníkom, avšak v daňových priznaniach za roky 2008 a 2009 nevykával zisk z podnikateľskej činnosti, od 25.10.2010 je zamestnaný.

Za uvedený prečin bol obžalovanému F. G. podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, § 38 ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. bol obžalovanému výkon uloženého trestu podmienčne odložený na skúšobnú dobu 2 roky.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 51 ods. 4 písm. d/ Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť v rámci skúšobnej doby uhradiť zameškané výživné.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie obžalovaný F. G.. V písomných dôvodoch svojho odvolania sa obžalovaný prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu domáhal, aby odvolací súd

napadnutý rozsudok zrušil a sám rozhodol spôsobom, že ho spod obžaloby podľa § 285 písm. f/ Tr. por. oslobodí. Odvolateľ vytýkal súdu prvého stupňa odôvodnenie napadnutého rozsudku v ktorom bolo konštatované, že „obhajoba si zjavne zamieňala občianske súdne konanie s trestným konaním.“ K tejto argumentácii obžalovaný dodal, že okresný súd musí pri posudzovaní trestnosti prečinu zanedbania povinnej výživy aplikovať všetky príslušné ustanovenia Zákona o rodine, ktoré určujú vecný i časový rozsah plnenia vyživovacej povinnosti a následne skutkový a dôkazný stav vyhodnocovať v zmysle Trestného zákona. Obžalovaný tiež zdôraznil, že pri správnej aplikácii § 207 Tr. zák. v spojení s príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine je zrejmé, že tento trestný čin možno spáchať aj závažnejším spôsobom, pokiaľ by si páchatel po dlhší čas nesplnil vyživovaciu povinnosť, ktorá je ale určená v rámci Zákona o rodine, t.j. podľa príslušných ustanovení § 62, § 65, § 75 a § 77 Zákona o rodine. Odvolateľ pripomenul, že súd v občianskom súdnom konaní správne vo svojom rozsudku neuznal žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa a teda výživné priznal len odo dňa začatia tohto konania. Vyslovil presvedčenie, že súd v trestnom konaní pri posudzovaní trestnosti žalovaného prečinu mal aplikovať všetky príslušné ustanovenia Zákona o rodine, ktoré určujú vecný i časový rozsah plnenia vyživovacej povinnosti a na základe Zákona o rodine potom skutkový a dôkazný stav vyhodnotiť v zmysle Trestného zákona. Takýto postup však súd prvého stupňa v tomto trestnom konaní nedodržel. Navyše napadnuté rozhodnutie priznáva osobe Mgr. O. D. (do ktorej rúk bol povinný výživné uhrádzať) práva, ktoré nemajú právny základ. Ide o nárok na výživné za obdobie, ktoré je nad rámec ustanovenia § 77 Zákona o rodine, t.j. za obdobie spätne viac ako tri roky od podania návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v občianskom súdnom konaní, prípadne od podania trestného oznámenia. Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu dal do pozornosti krajskému súdu aj to, že zistenie výšky dlžného výživného podľa ustanovení Zákona o rodine je dôležité z hľadiska závažnosti trestného činu a jeho správne určenie (či podľa zásady primeranosti alebo podľa rozhodnutia civilného súdu) je nevyhnutné z hľadiska správneho a zákonného poučenia obvineného o možnosti účinnej ľútosti podľa § 86 písm. a/ Tr. zák. V tomto smere poukázal aj na ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine, kedy je možné výživné priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Tiež konštatoval, že orgány činné v trestnom konaní i súd nepostupovali správne pri poučení o účinnej ľútosti, keďže dlžné výživné je určované za obdobie, za ktoré výživné nemožno priznať. Výšku dlžného výživného okresný súd stanovil v rozpore so zákonom, keď ju ustálil na finančnú čiastku 9.130,- euro. Napokon odvolateľ uviedol, že on celú sumu dlžného výživného určeného v súdnom konaní na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/105/2013 ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku uhradil. Rovnako je výživné uhradené aj za obdobie od podania trestného oznámenia až po vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku okresným súdom. Obžalovaný záverom písomného odvolania zopakoval, že dňa 03.12.2014 uhradil dlžné výživné v celosti a navyše aj v súčasnej dobe si riadne plní svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére O. D.. Úhradou dlžného výživného boli splnené podmienky účinnej ľútosti. Z týchto dôvodov mal preto okresný súd postupovať podľa § 285 písm. f/ Tr. por. a spod obžaloby mal ho oslobodiť.

Na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom obhajca obžalovaného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a sám rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom. Ďalej dodal, že v plnom rozsahu sa pridrižiava dôvodov podaného odvolania, keďže pred súdom prvého stupňa v tomto trestnom konaní bol porušený Zákon o rodine.

Prokurátorka krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Poukázala tiež na okolnosť, že odvolacie námietky sú totožné s obhajobnými argumentmi v konaní pred okresným súdom, pričom v napadnutom rozsudku sa súd s týmito argumentmi obžalovaného náležite vysporiadal.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí poukázal na svoje osobné i majetkové pomery, ako aj jeho záujem o maloletú dcéru O. Vyslovil, že zaostalé výživné už uhradil a preto sa rovnako ako jeho obhajca domáhal, aby ho odvolací súd spod obžaloby oslobodil.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov v rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie obžalovaného F. G. nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že pred súdom prvého stupňa boli vykonané na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci, v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto okresný súd správne vyhodnotil tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v intenciách ustanovenia § 168 ods. 1 Tr. por. okresný súd vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové dôkazy oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Krajský súd si tieto skutkové zistenia a z nich vyvedené právne posúdenia v celom rozsahu osvojil a odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, bez potreby v celom rozsahu ich opakovať.

Čo sa týka výroku o vine, v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, krajský súd nezistil pochybenia, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie veci a uplatnenie práva obžalovaného F. G. na obhajobu. Odvolací súd nemá preto pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených vo výroku napadnutého rozsudku, pretože zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní a je nimi jednoznačne a nepochybne preukázané, že obžalovaný v rozhodnom období od si neplnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére O. D. a ku dňu rozhodnutia súdu prvého stupňa ostal dlžný na výživnom čiastku vo výške 9.130,- euro.

Vzhľadom k tomu, že skutkové zistenia okresného súdu sa opierajú o dôkazy, ktoré boli vykonané v súdnom konaní a o ich vierohodnosti a zákonnosti nemá pochybnosť ani odvolací súd, preto si závery súdu prvého stupňa o vine obžalovaného F. G. osvojuje aj odvolací súd.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného F. G., krajský súd zistil, že nejde o novú doteraz neuplatnenú obhajobu obžalovaného, ale len o opakované tvrdenia z predchádzajúcich štádií trestného stíhania, s ktorými sa dôsledne v súlade so stavom veci a zákonom vysporiadal súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Odvolací súd v kontexte odvolacích argumentov obžalovaného, považuje za potrebné poukázať na doposiaľ ustálenú judikatúru (R 32/1978) podľa ktorej, vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe zákona (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Preto za začiatok páchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. rodiča voči dieťaťu treba považovať deň, od ktorého prestal rodič zavinené plniť svoju vyživovaciu povinnosť bez ohľadu na to, či o povinnosti platiť výživné a o jeho výške rozhodol už predtým súd v občianskom súdnom konaní. Ak takéto rozhodnutie nebolo dosiaľ vydané, súd v trestnom konaní rozhodne o výživnom ako o predbežnej otázke podľa § 7 ods. 1 Tr. por. Pretože ide o otázku viny, súd v trestnom konaní nie je viazaný rozhodnutím súdu v občianskom súdnom konaní ani vtedy, keď tento súd už rozhodol, ale posudzuje túto otázku samostatne (§ 7 ods. 1 Tr. por.). Rozhodnutie súdu v občianskom súdnom konaní však súd v trestnom konaní zhodnotí ako dôkaz podľa § 2 ods. 12 Tr. por.

Orgán činný v trestnom konaní postupoval vecne správne, keď pri posudzovaní spôsobilosti obžalovaného F. G. plniť si svoju vyživovaciu povinnosť a jej výšky pre potreby trestného konania ako základov pre záver o jeho trestnej zodpovednosti za neplatenie výživného aj v období od októbra 2008 do marca 2013 (t.j. v období, ku ktorému sa ešte nevzťahoval rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 04.02.2014 č.k. 13P/105/2013-88, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 24.06.2014 č.k. 11CoP/198/2014-136), určil výšku výživného najskôr na sumu 150,- euro mesačne (od 01.10.2008 do 31.12.2009), následne na sumu 200,- euro mesačne (od 01.01.2010 do 30.03.2013) a to v rámci posudzovania predbežnej otázky podľa § 7 ods. 1 Tr. por., pričom rešpektoval všetky zákonné hľadiská upravené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého, pri určovaní výživného sa prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Pokiaľ si tieto závery orgánu prípravného konania osvojil aj okresný súd a premietol ich aj do svojho vlastného rozhodnutia, tak potom takémuto postupu nemožno nič vytknúť, nakoľko výška výživného stanovená v rámci posudzovania predbežnej otázky zodpovedá stavu veci a zákonu.

Z uvedeného pohľadu záver súdu I. stupňa, že obžalovaný F. G. bol schopný a povinný na maloletú dcéru O. D. v inkriminovanom období (vrátane obdobia od októbra 2008 do marca 2013) platiť výživné

najskôr vo výške 150,- euro a následne vo výške 200,- euro a to so zreteľom na jeho zárobkové možnosti i ostatné okolnosti prípadu, je vecne správny.

Odvolaací súd ďalej dodáva, že zákonný nárok na výživu sa nepremičuje a nie je možné sa ho vzdať. V posudzovanom prípade začiatok páchania prečinu zanedbania povinnej výživy obžalovaného voči maloletej dcére O. D. treba považovať deň, od ktorého obžalovaný si zavinene neplnil svoju vyživovaciu povinnosť. Týmto dňom je deň 01.10.2008. Z vykonaného dokazovania je totiž zrejmé, že obžalovaný uznal otcovstvo k maloletej O. D. už v októbri 2008.

Súd prvého stupňa správne postupoval i v časti ustálenia právnej kvalifikácie protiprávneho konania obžalovaného F. G., keď ho uznal za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. Nakoľko v posudzovanej veci išlo o páchanie trestného činu po dlhší čas, bolo nevyhnuté aplikovať aj ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák. (závažnejší spôsob konania). V žiadnom prípade nebolo možné akceptovať odvolacie argumenty, že začiatok rozhodného obdobia, odkedy obžalovaný si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, bolo potrebné stanoviť až dňom, kedy matka maloletej dcéry podala na príslušný súd návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, prípadne dňom, kedy podala na obžalovaného trestné oznámenie. Znovu treba zopakovať, že začiatok inkriminovaného obdobia začal plynúť dňom, odkedy obžalovaný si zavinene neplnil svoju vyživovaciu povinnosť bez ohľadu na to, či o povinnosti platiť výživné a o jeho výške rozhodol už predtým súd v občianskom súdnom konaní, nakoľko vyživovacia povinnosť obžalovaného voči dieťaťu vznikla priamo na základe zákona (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Obžalovaný pritom konal v priamom úmysle, nakoľko výživné neuhrádzal nie preto, že nemohol, ale preto, že nechcel (§ 15 písm. a/ Tr. zák.).

Pri skúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku krajský súd nezistil žiadny zákonný dôvod na zrušenie alebo zmenu uloženého podmieneného trestu odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov, so skúšobnou dobou na 2 roky, vrátane uloženia povinnosti v rámci skúšobnej doby uhradiť zameškané výživné.

Neuniklo však pozornosti odvolaciemu súdu, že okresný súd nesprávne ustálil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v trestnej veci obžalovaného F. G..

Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. možno priznať len v tom prípade, ak páchatel sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval. Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj vyšetrovací spis, vôbec nevyplýva, že by sa obžalovaný k žalovanému prečinu priznal a ten oľutoval. Práve naopak, obžalovaný aj na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je nevinný zo žalovaného skutku a všetku zodpovednosť za vzniknuté problémy ohľadom rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa snažil preniesť na matku maloletej dcéry a nie na seba.

Na základe týchto zistení, mal prvostupňový súd pri ukladaní trestu odňatia slobody postupovať v zmysle § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. a nepriznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. Za situácie, keď neboli dané žiadne poľahčujúce ani priťažujúce okolnosti, neprichádzalo do úvahy znížovanie alebo zvyšovanie príslušnej hranice trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona o jednu tretinu. V súdnej veci sa preto malo vychádzať z rozpätia trestnej sadzby od 1 roka do 5 rokov a v jej rámci sa mal obžalovanému ukladať trest odňatia slobody. Pochybil teda okresný súd, keď aplikoval ustanovenie § 38 ods. 3 Tr. zák. a znížil hornú hranicu trestnej sadzby uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona o jednu tretinu. Nakoľko však odvolanie podal iba obžalovaný, rešpektujúc zásadu „reformatio in peius“ (§ 322 ods. 3 Tr. por.), neprichádzala do úvahy akákoľvek zmena rozsudku súdu I. stupňa v neprospech obžalovaného, pre nedostatok odvolania okresného prokurátora.

Na strane druhej treba konštatovať, že v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. bol obžalovanému trest odňatia slobody podmienenčne odložený na skúšobnú dobu 2 roky, keďže účel trestu možno dosiahnuť aj bez výkonu trestu odňatia slobody, vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije, ako aj s prihliadnutím na okolnosti tohto konkrétneho prípadu. Stav veci a zákonu zodpovedá aj uloženie povinnosti, aby obžalovaný v rámci skúšobnej doby uhradil zameškané výživné.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nezistil žiadny dôvod pre zmenu prvostupňového rozsudku, odvolanie obžalovaného F. Kadúcha ako nedôvodné postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.